

بررسی شیوع عوارض نامطلوب حین دیالیز در بیماران بخش دیالیز مرکز آموزشی - درمانی فاطمه الزهرا شهر

ساری سال ۱۳۹۱

هدایت جعفری^۱، معصومه باقری نسامی^۱، امیرحسین گودرزیان (ارائه دهنده مقاله)^۲، فردین محمدی^۲

۱. عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مازندران، دانشکده پرستاری مامایی نسیبه ساری
۲. دانشجوی کارشناسی پرستاری، کمیته تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی مازندران، مازندران، ایران

زمینه و هدف:

همودیالیز شایعترین روش درمانی مورد استفاده در بیماران کلیوی مرحله نهایی است که در افزایش طول عمر بیماران موثر واقع می شود ولی با عوارض ناخوشایندی همراه است که بعضا می تواند برای بیماران غیر قابل تحمل و در مواردی حتی منجر به مرگ آنها شود. لذا هدف مطالعه حاضر بررسی عوارض نامطلوب در حین همودیالیز در بخش دیالیز مرکز آموزشی درمانی فاطمه الزهرا ساری بود.

روش کار: این مطالعه توصیفی - تحلیلی از نوع مقطعی بود که در آن ۷۸ بیمار تحت همودیالیز مورد بررسی قرار گرفتند. شرایط ورود به مطالعه، بیمار دائم بخش و حداقل ۲ بار در هفته تحت همودیالیز بود. ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه محقق ساخته بود که با نظر دقیق ۵ تن از اساتید صاحب نظر تایید روایی شد. تحلیل داده ها با استفاده از شاخص های آماری توصیفی چون میانگین و انحراف معیار، آمار استنباطی مانند T مستقل، کای دو، ANOVA و نرم افزار SPSS.V. 16 انجام شد.

یافته ها: شایعترین عوارض حین همودیالیز کرامپ عضلانی با شیوع ۵۱.۲۸٪ و خارش با شیوع ۴۱.۰۳٪ بودند. شیوع عوارض دیگر چون سردرد ۳۲.۰۵٪، درد پشت ۲۹.۴۹٪، افت فشار خون ۲۳.۰۸٪، درد قفسه سینه ۲۰.۵۱٪، تنگی نفس ۱۲.۸۲٪، افزایش فشار خون ۱۰.۲۶٪، تهوع و استفراغ ۱۰.۲۵٪، تب و لرز ۵.۱۳٪، خونریزی ۳.۸۵٪ و عوارضی چون تشنج، همولیز، لخته، آمبولی هوا، هیپوگلیسمی، سندرم آب سنگین و سندرم عدم تعادل مشاهده نشدند.

نتیجه گیری :

با توجه به نتایج، شیوع عوارض نامطلوب حین همودیالیز بالاست. به نظر می رسد که با تنظیمات دقیق دستگاه دیالیز چون UF، دور پمپ و انتخاب صافی مناسب و همچنین رعایت اصول تغذیه و آموزش های مناسب به بیمار و خانواده ی آنها می توان در کاهش و حتی جلوگیری از بروز عوارض ناخوشایند حین همودیالیز دست یافت.

واژه های کلیدی:

همودیالیز، عوارض نامطلوب، نارسایی کلیوی مزمن